РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Заместник-министър на земеделието, храните и горите

28.5.2021 г.

X 62-135/ 28.05.2021

Signed by: Tsetsa Valcheva Tsekova

ДО
Г-ЖА ВЯРА СТЕФАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СДРУЖЕНИЕ ЗА
ТЕРИТОРИАЛЕН И ЕКОЛОГИЧЕН
ПРОСПЕРИТЕТ – СТЕП

ОТНОСНО: Писмо в подкрепа на забраната за употреба на активните вещества сулфоксафлор, бенфлуралин и циперметрин

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО СТЕФАНОВА,

Във връзка с постъпило в Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ) писмо с регистрационен индекс 62-135/12.05.2021 г. от членове на Алианса на Европейската гражданска инициатива „Да спасим пчелите и земеделските стопани! Щадящо пчелите селско стопанство за здравословна околна среда" в подкрепа на неодобрението на активните вещества сулфоксафлор, бенфлуралин и циперметрин, Ви уведомявам следното:

В Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21.10.2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета са дефинирани строги и хармонизирани критерии за одобрение на активните вещества, влизащи в състава на продуктите за растителна защита (ПРЗ), включително критерии по отношение на риска за пчелите. Често процесът на оценка и разрешаване на активното вещество отнема 10 и повече години. Тази изключително строга система за оценка на риска от употребата на пестициди цели да бъде сведена до минимум възможността до пазара да достигнат ПРЗ, носещи неприемлив риск за неприцелните организми, в т.ч. пчели и опрашители.

Одобрението, подновяването и преразглеждането на одобрението на активните вещества се извършва на европейско, а разрешаването на ПРЗ – на национално ниво, съгласно изискванията на глави II и III от Регламент (ЕО) № 1107/2009. Центърът за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) е компетентен и координиращ орган на Р България по смисъла на чл. 75, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 в процедурите по одобрение, подновяване и преразглеждане на одобрението на активни вещества, и компетентен орган по смисъла на чл. 75, параграф 1 от същия регламент, за извършване на оценка с доклад за оценка, с цел разрешение, подновяване, изменение и отнемане на разрешение за пускане на пазара и употреба на ПРЗ.

Сулфоксафлор е ново активно вещество, одобрено с Регламент (ЕС) 2015/1295, като общото заключение от оценката му е, че може да се очаква, че продуктите за растителна защита, съдържащи сулфоксафлор, отговарят на изискванията за безопасност, определени в чл. 4, параграфи 1 - 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009. В България има разрешен един ПРЗ, съдържащ това активно вещество – „Клоузър 120 СК", инсектицид за употреба срещу видове листни и щитоносни въшки, и белокрилки при редица семкови и костилкови овощни видове, зеленчуци и декоративни растения. При разрешаването на продукта са включени мерки за ограничаване на риска: осигуряване на буферна зона и дюзи за намаляване на разпръскването; предупреждение да не се прилага по време на цъфтеж и където има активна паша на пчели; да не се прилага пет дни преди начало на цъфтежа и други, които съгласно експертите-оценители, са достатъчни при правилно прилагане на продукта, за да осигурят опазване на пчелите и другите опрашители. Нотификаторът на активното вещество е предоставил допълнителни потвърждаващи данни по отношение на риска за пчелите (медоносните пчели и други опрашители). Съгласно заключението на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) въз основа на предоставените данни, рискът за медоносните пчели при употреба на открито може да бъде намален чрез използване на мерки за ограничаване на разпръскването, ограничаване на приложенията след цъфтеж на културата и премахване на цъфтящи плевели в полето. Оценката на риска за земни пчели и свободни пчели от употреба на открито не може да бъде финализирана, тъй като няма данни за токсичност за самотни пчели и данни за хронична токсичност за земни пчели. Общото заключение от оценката на допълнителната потвърждаваща информация е, че рискът за пчелите може да бъде изключен само чрез ограничаване на употребата на ПРЗ, съдържащи сулфоксафлор, до използване в постоянни оранжерии. На заседанието на Постоянния комитет по растения, животни, храни и фуражи (ПКРЖХФ), секция „ПРЗ – законодателство", състояло се на 19-20.05.2021 г., изразената позиция от Р България е „против" проект на Регламент за изпълнение (ЕС) на Комисията за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 2015/1295 и (ЕС) № 540/2011 на Комисията, по отношение на условията за одобрение на активното вещество суфлоксафлор. Аргументите в подкрепа на тази

позиция, базирани на експертно мнение са, че потвърждаване на безопасна употреба е възможно, без да е необходимо ограничаването на такава само в оранжерии, посредством прилагане на подходящи мерки за намаляване на риска на национално ниво, като: ограничаване на употребата на полето извън цъфтеж на културите, премахване на цъфтяща растителност, определяне на буферни зони с използване на дюзи за намаляване на разпръскването и др. В допълнение, през 2019 г. Европейската комисия възложи на ЕОБХ мандат за преразглеждане на Ръководния документ за оценка на риска от ПРЗ за пчели, като е съществено важно да се определят специфични цели за защита на медоносните пчели. В тази връзка становището на оценителите на риска е, че е удачно да се изчака финализирането и одобряването на ръководния документ и тогава да се извърши преглед на наличната и нова информация относно сулфоксафлор, и се вземе окончателно решение дали да се ограничи употребата му в оранжерии.

Бенфлуралин е старо активно вещество, включено с Директива 2008/108/ЕС в приложение I на Директива 91/414/ЕИО, а след отмяната на последната и влизането в сила на Регламент (ЕО) № 1107/2009, активното вещество се счита за одобрено, съгласно Регламент (ЕС) № 540/2011 за прилагане на Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на списъка на одобрените активни вещества. С Регламент (ЕС) 2021/52 срокът на одобрение на бенфлуралин е удължен до 28.02.2022 г., с цел финализиране на оценката и вземане на решение относно неговото подновяване. У нас е разрешен един ПРЗ, съдържащ това активно вещество – „Неофлан" 60 ВГ, хербицид срещу житни и широколистни плевели при слънчоглед и памук. На заседанието на ПКРЖХФ, проведено на 25-26.01.2021 г., позицията, изразена от Р България, е „за" проект на Регламент за изпълнение (ЕС) на Комисията за неподновяване на одобрението на активното вещество бенфлуралин в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009.

Циперметрин е старо активно вещество, включено с Директива 2005/53/ЕО в приложение I на Директива 91/414/ЕИО, а след отмяната на последната и влизането в сила на Регламент (ЕО) № 1107/2009, активното вещество се счита за одобрено, съгласно Регламент (ЕС) № 540/2011 за прилагане на Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на списъка на одобрените активни вещества. С Регламент (ЕС) 2020/1511 срокът на одобрение на циперметрин е удължен до 31.10.2021 г., с оглед приключване на процедурата по оценка и вземане на решение за подновяване. В България са разрешени 12 инсектицида, съдържащи циперметрин, срещу широк спектър от неприятели при зърнено-житни, рапица, лозя, картофи, ябълки, зеле, фасул, леща, грах и др.: „Афикар 100 ЕК", „Белем 0,8 МГ/Коломбо 0,8 МГ", „Ефциметрин 10 ЕК/Цайпер 10 ЕК", „Коломбо про", „Сигнал 300 ЕС", „Тализма УЛ", „Тализма ЕК", „Циклон 10 ЕК", „Циперфор 100 ЕК", „Цитрин макс/Циперкил 500 ЕК/Циперт 500 ЕК/Поли 500 ЕК", „Шерпа 100 ЕВ/Афикар 100/Циклон 100 ЕВ" и „Шерпа 100 ЕК". Активното вещество все още е в процедура по подновяване, но вече има

изготвен проект на регламент за подновяване на одобрението му. На заседанието на ПКРЖХФ, проведено на 19-20.05.2021 г., предварителната позиция, изразена от Р България, е в подкрепа на проект на Регламент за изпълнение (ЕС) на Комисията за подновяване на одобрението на активното вещество циперметрин в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009. Мотивите за това са, че съгласно предложения проект на регламент, рискът за пчелите се счита за приемлив при прилагане на мерки за ограничаване на риска (определянето на които за пръв път се вписва в регламент).

Въпреки стриктното европейско законодателство и строгите правила и критерии при разрешаване преди употреба, синтетичните пестициди могат да имат неблагоприятно въздействие върху почвите, водите и нецелевите организми в сухоземните и водни екосистеми. В много случаи употребата на ПРЗ не е съобразена с условията им на одобрение и не се спазват стриктно указанията върху етикетите им. Забраната на третирания по време на цъфтеж на прицелната култура и съблюдаването на принципите за устойчива употреба на пестициди са сред най-важните мерки за опазването на пчелите от акутни или хронични отравяния. Министерството на земеделието, храните и горите напълно отговорно осъзнава ключовата роля на пчелите и другите насекоми опрашители за природата, продоволствената сигурност и като фактор от първостепенно значение за живота на планетата. Медоносните пчели осигуряват производството на пчелни продукти, но като един от съществуващите над 200 000 вида опрашители на ентомофилни растения, заедно с дивите пчели имат и друга значима роля - като опрашители на над 80% от земеделските култури в Европа (овощни, маслодайни, технически, декоративни, медицински и други растителни видове).

В заключение, заявяваме безусловната си ангажираност в предстоящия преход на земеделието в Европа към устойчивост, по-малка зависимост от прекомерна и необоснована употреба на пестициди и изпълнение на ангажиментите, съгласно Европейския зелен пакт и на политиките за опазване на биоразнообразието, екосистемите и за установяване на природосъобразни земеделски практики.

С уважение,

28.5.2021 г.

X

Доц. д-р КРУМ НЕДЕЛКОВ, д.в.м.
Заместник-министър
Signed by: Krum Vladimirov Nedelkov

„ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ"